

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O
PROVEDBI PROGRAMA
RURALNOG RAZVOJA
ZA 2018. GODINU
- SAŽETAK -**

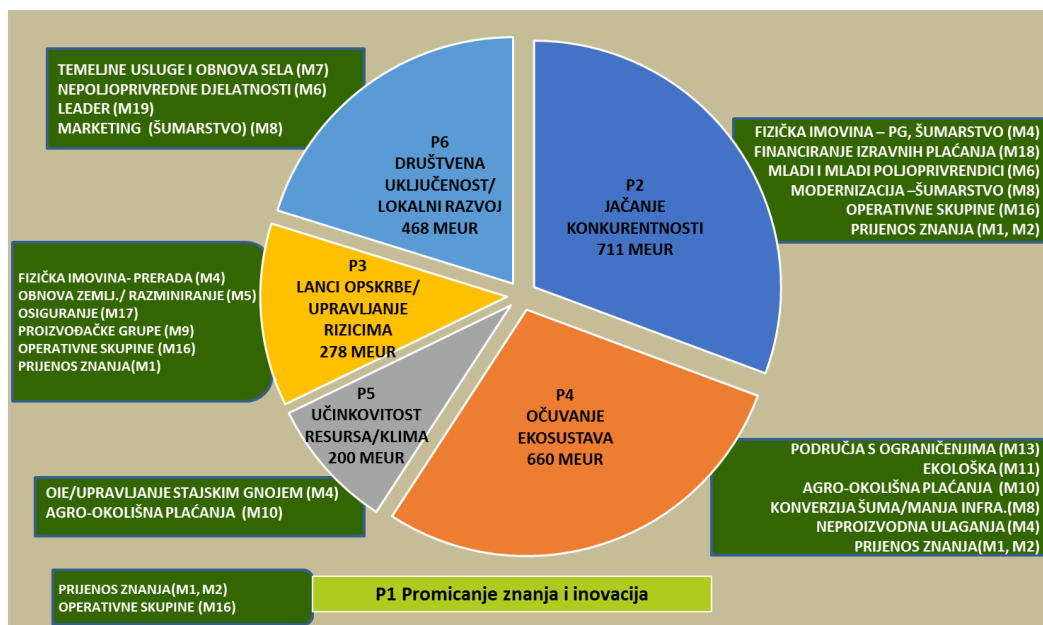
Uvod

Godišnje izvješće o provedbi Programa ruralnog razvoja (u daljnjem tekstu: PRR RH) obuhvaća period od početka provedbe do 31. prosinca 2018. godine, s naglaskom na 2018. godinu. Do kraja 2018. godine Republika Hrvatska je započela s provedbom svih mjera koje su programirane u PRR RH.

Ključne informacije o provedbi PRR RH i njegovih prioriteta (P)

PRR RH odobren je Provedbenom odlukom Komisije C(2015) 3483 od 26. svibnja 2015. godine (uz dvije odobrene izmjene do kraja 2016. godine, treće izmjene odobrene početkom 2017. godine te četvrte izmjene odobrene u svibnju 2018. godine).

Nakon četvrte izmjene PRR RH, odobrene Odlukom EK C(2018)1673 od 31. svibnja 2018. godine, PRR RH se sastoji od 82 tipa operacija (TOP-ova) iz 39 pod-mjera unutar 18 mjera. Tipovi operacije su programirani kroz 15 žarišnih područja (ŽP) unutar 6 prioriteta (P) te se njihovom provedbom očekuje izravan doprinos postavljenim ciljevima.

Ukupna javna sredstva u PPR RH su alocirana po mjerama i pripadajućim ŽP (odnosno prioritetima) kojima doprinose te za prioritet 4.

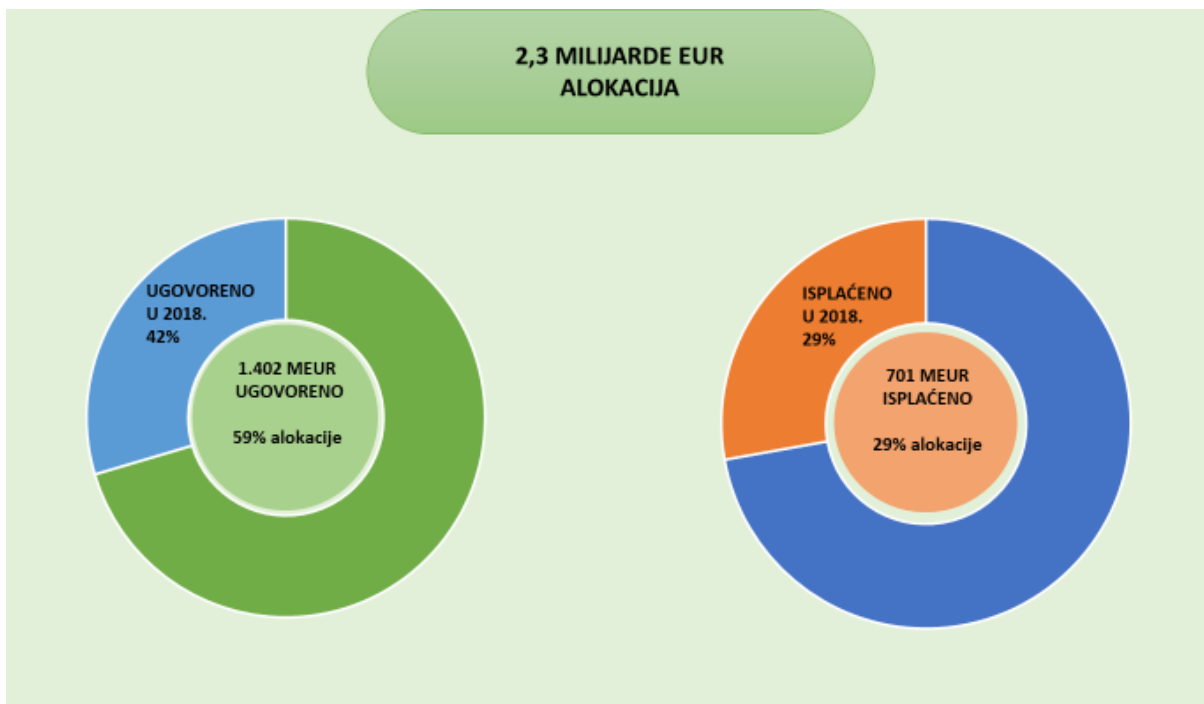
Tako je za:

- Prioritet 2 alocirano ukupno **709.003.205 EUR**, od čega je za:
 - ŽP 2A alocirano 590.135.000 EUR kroz M1 (TOP 1.1.2., 1.2.1.), M2 (TOP 2.1.2.), M4 (TOP 4.1.1., 4.3.1., 4.3.2.), M6 (TOP 6.3.1.), M16 (TOP 16.1.1., 16.1.2.) i M18
 - ŽP 2B alocirano 54.339.869 EUR kroz M1 (TOP 1.1.3.), M2 (TOP 2.1.4.) i M6 (TOP 6.1.1.)
 - ŽP 2C alocirano 64.528.336 EUR kroz M4 (TOP 4.3.3.) i M8 (TOP 8.6.1., TOP 8.6.2)
- Prioritet 3 alocirano ukupno **286.956.380 EUR**. Od čega je za:
 - ŽP 3A alocirano 149.165.359 EUR kroz M1 (TOP 1.1.4.), M3 (TOP 3.1.1., 3.2.1.), M4 (TOP 4.2.1.), M9 (TOP 9.1.1.), M14 (TOP 14.1.1., 14.1.2., 14.1.3.) i M16 (TOP 16.4.1.)
 - ŽP 3B alocirano 137.791.021 EUR kroz M5 (TOP 5.2.1., 5.2.2.) i M17

- Prioritet 4 alocirano ukupno **659.748.724 EUR** kroz M1 (TOP 1.1.1.), M2 (TOP 2.1.1., 2.1.3., 2.3.1.), M4 (TOP 4.4.1.), M8 (TOP 8.5.1., 8.5.2.), M10 (TOP 10.1.1., 10.1.3., 10.1.4., 10.1.5., 10.1.6., 10.1.8., 10.1.9., 10.1.10., 10.1.11., 10.1.12., 10.1.13., 10.1.15., 10.1.16., 10.2.1.), M11 (TOP 11.1.1., 11.2.1.) i M13 (TOP 13.1.1., 13.2.1., 13.3.1))
- Prioritet 5 alocirano ukupno **194.597.894 EUR**. Od čega je za :
 - ŽP 5C alocirano 94.055.294 EUR kroz M4 (TOP 4.1.3., 4.2.2.)
 - ŽP 5D alocirano 83.310.000 EUR kroz M4 (TOP 4.1.2.) i M10 (10.1.2., 10.1.14.)
 - ŽP 5E alocirano 17.232.600 EUR kroz M10 (TOP 10.1.7.)
- Prioritet 6 alocirano ukupno **468.241.752 EUR**. Od čega je za:
 - ŽP 6A alocirano 134.818.674 EUR kroz M6 (TOP 6.2.1., 6.4.1.) i M8 (TOP 8.6.3.)
 - ŽP 6B alocirano 64.746.544 EUR kroz M7 (TOP 7.1.1., 7.2.1., 7.2.2., 7.4.1.) i M19 (TOP 19.1.1., 19.2.1., 19.3.1., 19.3.2., 19.4.1.)
- M20 koja izravno ne doprinosi niti jednom prioritetu alocirano **64.746.544 EUR**

Za prioritet 1 nisu izravno alocirano sredstva već se doprinos računa provedbom M1, M2 i M16 koje izravno doprinose drugim prioritetima.

Ukupna predviđena EU sredstva za PRR RH u razdoblju 2014.-2020. iznose 2.026.222.500 EUR, dok ukupna javna sredstva potpore (EU i HR sredstva) iznose **2.383.294.500 EUR**. Od početka provedbe PRR RH do kraja 2018. godine odobreno je ukupno 1.402.685.783 EUR, odnosno **59 %** dostupnih javnih sredstava, od čega je u 2018. godini odobreno 589.313.142 EUR što čini čak **42%** ukupno odobrenih sredstava. Do sada je isplaćeno 701.746.773 EUR što čini 29 % od ukupno dostupnih javnih sredstava za započete operacije, od čega je u 2018. godini isplaćeno 270.401.936 EUR odnosno 29% ukupno isplaćenih sredstava od početka provedbe PRR RH.

Provedba PRR RH po žarišnim područjima (ŽP), s obzirom na specifičnosti programiranih TOP-ova te zadane ciljne vrijednosti iz PRR RH

ŽARIŠNO PODRUČJE 1A „Poticanje inovacija, suradnje, i razvoja baze znanja u ruralnim područjima“

M1, M2 i M16 izravno doprinose horizontalnom ŽP 1A, iako su njihovi TOP-ovi programirani pod ostalim ŽP (2A, 2B, 3A i P4).

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T1) i to:

- postotak ukupne javne potpore isplaćene za M1, M2 i M16 u odnosu na ukupna alocirana javna sredstva za PRR RH, sa ciljanom vrijednosti od 1,80%.

Gore spomenute M1 i M2 provodile su se do kraja 2018. godine te je za M1 isplaćeno 971.057 EUR, a za M2 2.432.381 EUR. Ukupno je isplaćeno 3.403.438 EUR javne potpore, odnosno 0,14% ukupnih alociranih javnih sredstava, što je 7,79% od postavljenog cilja.

ŽARIŠNO PODRUČJE 1B „Jačanje poveznica između poljoprivrede, proizvodnje hrane i šumarstva te istraživanja i inovacija, u svrhu boljeg upravljanja okolišem i ekološke učinkovitosti“

M16 izravno doprinosi horizontalnom ŽP 1B, iako su njezini TOP-ovi programirani pod ostalim ŽP (2A i 3A).

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T2) i to:

- ukupan broj operacija suradnje za koje je dodijeljena potpora u okviru mjere suradnje, sa ciljanom vrijednosti od 109.

Provedba mjere 16 (TOP 16.1.1.) započela je početkom 2018. godine. Natječaj za TOP 16.1.1. objavljen je 20. veljače 2018. godine s ciljem uspostave operativnih skupina, koje će raditi na inovativnim projektima vezanim za poljoprivrednu proizvodnju. Prijave su se podnosile od 1. ožujka do 3. travnja 2018. godine, te se na natječaj prijavilo 30 operativnih skupina. Krajem 2018. godine, 20 projektnih ideja je bilo odobreno u ukupnom iznosu potpore od 100.000 EUR

ŽARIŠNO PODRUČJE 1C „Poticanje cjeloživotnog učenja i stručne izobrazbe u sektorima poljoprivrede i šumarstva“

M1 izravno doprinosi horizontalnom ŽP 1C, iako su njezini TOP-ovi programirani pod ostalim ŽP (2A, 2B, 3A i P4).

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T3) i to:

- ukupan broj sudionika kojima je pružena izobrazba, sa ciljanom vrijednosti od 41.999 osoba.

Kroz TOP 1.1.1., provodilo se osam vrsta strukovnih osposobljavanja vezanih uz M10 „Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene“ i M11 „Ekološki uzgoj“, na kojima je do kraja 2018. godine ukupno osposobljeno 28.300 polaznika (vidi više pod P4). Kroz tip operacije 1.1.2. provodilo se 27 vrsta strukovnog osposobljavanja, na kojima je

osposobljeno 8.970 polaznika (vidi više pod ŽP 2A). Stoga možemo konstatirati da je ostvareno visokih 88% postavljenog cilja, odnosno osposobljeno je 37.270 polaznika.

ŽARIŠNO PODRUČJE 2A „Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito s ciljem povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije“

Tipovi operacija koji su programirani pod ŽP 2A, a provodili su se do kraja 2018. godine su: 1.1.2., 2.1.2., 4.1.1., 4.3.1., 6.3.1., 16.1.1. te M18. Do kraja 2018. godine nisu se provodili TOP 1.2.1., 4.3.2. i 16.1.2.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T4):

- postotak poljoprivrednih gospodarstava kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR RH za ulaganja u restrukturiranje ili modernizaciju, sa ciljanom vrijednosti od 0,78%.

Za izračun pokazatelja koristi se broj isplaćenih operacija koje su započete iz TOP-a 4.1.1. Do 31.12.2018. godine isplaćena su 383 započeta projekta (od čega je 18 projekta podržano kroz financijske instrumente). Vrijednost ostvarenja cilja je 0,16% ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstava, a što je 20,47% od postavljenog cilja.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva ugovoreno je 77% (za ŽP 2A (uključujući M18)), a 42% je isplaćeno na kraju 2018. godine. Gledano po mjerama, a u odnosu na alocirana sredstva u PRR RH za ŽP 2A odobreno je: 14% za M1; 83% za M2; 79% za M4; 44% za M6 i 96% za M18. U odnosu na alocirana sredstva isplaćeno je za započete operacije: 14% za M1, 83% za M2, 24% za M4, 29% za M6, 96% za M18.

ŽARIŠNO PODRUČJE 2B „Olakšavanje ulaska poljoprivrednika s odgovarajućom izobrazbom u sektor poljoprivrede, a pogotovo generacijske obnove“

TOP-ovi koji su programirani pod ŽP 2B, a provodili su se do kraja 2018. godine jesu: 2.1.4. i 6.1.1.

Do kraja 2018. godine nije se provodio TOP 1.1.3.

Za potrebe mjerenja doprinosa TOP-ova ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T5):

- postotak poljoprivrednih gospodarstava kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR RH za plan razvoja poslovanja/ulaganja za mlade poljoprivrednike, sa ciljanom vrijednosti od 0,43%.

Za izračun pokazatelja koristi se broj isplaćenih korisnika koji su dobili potporu za započete projekte iz TOP-a 6.1.1. Do kraja 2018. godine potporu je dobilo 618 mladih poljoprivrednika, što je 0,26% ukupnog broja poljoprivrednika (233,280 poljoprivrednih gospodarstava na razini početka provedbe PRR RH prema službenim statističkim podacima) odnosno visokih 60,41 % od postavljenog cilja.

Gledano po mjerama, a u odnosu na alocirana sredstva u PRR RH za ŽP 2B odobreno je: 5% za M2 i 64% za M6. U odnosu na alocirana sredstva isplaćeno je za započete operacije: 5% za M1 i 47% za M6. U odnosu na ukupno alocirana sredstva za ovo žarišno područje, odobreno je 60% te je isplaćeno 43%.

ŽARIŠNO PODRUČJE 2C „Poboljšanje održivosti i konkurentnosti poduzetnika u šumarstvu i promoviranje održivog upravljanja šumama“

Svi tipovi operacija koji su programirani pod ŽP 2C i započeli s provedbom do kraja 2016. godine su: 4.3.3., 8.6.1. i 8.6.2.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definirana su dva specifična pokazatelja cilja, koja nisu predefiniрана provedbenom Uredbom (EU) br. 808/2014:

- *ukupno ulaganje u modernizaciju tehnologija, strojeva, alata i opreme u šumarstvu, sa ciljanom vrijednosti od 86.364.908,00 EUR,*

- *ukupna duljina (re)konstruirane šumske ceste, sa ciljanom vrijednosti od 430 km.*

Za izračun pokazatelja, ukupno ulaganje u modernizaciju tehnologija, strojeva, alata i opreme u šumarstvu, koristi se iznos ukupnog ulaganja (EU i HR sredstva za prihvatljive izdatke) kroz tipove operacija 8.6.1. i 8.6.2. Do kraja 2018. godine za TOP-ove 8.6.1. i 8.6.2. isplaćen je 21 korisnik sa ukupnim prihvatljivim ulaganjem od 4.363.337 EUR, što je 5% od postavljenog cilja.

Za izračun pokazatelja ukupna duljina (re)konstruirane šumske ceste koristi se informacija o projektima koji su dobili potporu kroz TOP 4.3.3. Do kraja 2018. godine za TOP 4.3.3. bila su isplaćena tri korisnika te je vrijednost pokazatelja 11,78 km (tablica 1.c.5.), što je 2,74% od postavljenog cilja.

ŽARIŠNO PODRUČJE 3A „Poboljšanje konkurentnosti primarnih proizvođača njihovom boljom integracijom u poljoprivredno-prehrambeni lanac programima kvalitete, dodajući vrijednost poljoprivrednim proizvodima, promocijom na lokalnim tržištima i u kratkim krugovima opskrbe, proizvođačkim grupama i organizacijama te međustrukovnim organizacijama“

TOP-ovi koji su programirani pod ŽP 3A, a provodili su se do kraja 2018. godine su: 3.1.1., 4.2.1. i 9.1.1. Do kraja 2018. godine nije se provodio TOP 1.1.4., 3.2.1. i 16.4.1.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T6):

- *postotak poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za sudjelovanje u programima kvalitete, lokalnim tržištima i kratkim lancima opskrbe te proizvođačkim skupinama/organizacijama, sa ciljanom vrijednosti od 0,63%.*

Za izračun pokazatelja koristi se broj isplaćenih korisnika koji su dobili potporu za operacije koje su pokrenute iz M3, M9 i M16. Do kraja 2018. godine potporu su dobila 252 poljoprivredna gospodarstva kroz M3 i M9 što je 17,55 % od postavljenog cilja. U okviru M16 nije bilo isplaćenih potpora.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva za ŽP 3A, do kraja 2018. godine ukupno je ugovoreno 53% dok je isplaćeno 20%.

ŽARIŠNO PODRUČJE 3B „Poticanje sprječavanja i upravljanja rizikom na poljoprivrednim gospodarstvima“

Svi tipovi operacija koji su programirani pod ŽP 3B, provodili su se do kraja 2018. godine, to su: 5.2.1., 5.2.2. i 17.1.1.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T7):

- *postotak poljoprivrednih gospodarstava koja sudjeluju u aktivnostima upravljanja rizicima, sa ciljanom vrijednosti od 3,54%.*

Za izračun pokazatelja koristi se broj isplaćenih gospodarstava iz M17. Do kraja 2018. godine potporu je dobilo 4.525 gospodarstva što je 1,94% ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstva, odnosno 54,74 % od postavljenog cilja.

Gledano po mjerama, a u odnosu na alocirana sredstva u PRR RH za ŽP 3B odobreno je: 71% za M5 i 26% za M17. U odnosu na alocirana sredstva isplaćeno je za započete operacije: 54% za M5 i 26% za M17. U odnosu na ukupno alocirana sredstva za ovo žarišno područje, odobreno je 57% te je isplaćeno 45%

PRIORITET 4 „Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom“

TOP-ovi programirani pod ovim prioritetom direktno doprinose jednom od sljedećih žarišnih područja:

- 4A „Obnova, očuvanje i povećanje bioraznolikosti, uključujući u područjima mreže Natura 2000. i u područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima i poljoprivrede velike prirodne vrijednosti, kao i stanja europskih krajobraza“
- 4B „Bolje upravljanje vodama, uključujući upravljanje gnojivima i pesticidima“
- 4C „Sprečavanje erozije tla i bolje upravljanje tlom“

Tipovi operacija koji su programirani pod P4, a provodili su se do kraja 2018. godine su: 1.1.1., 2.1.1., 2.1.3., 2.3.1., 8.5.1., 8.5.2., 10.1.1., 10.1.3., 10.1.4., 10.1.5., 10.1.6., 10.1.8., 10.1.9., 10.1.10., 10.1.11., 10.1.12., 10.1.13., 10.1.15., 10.1.16., 10.2.1., 11.1.1., 11.2.1., 13.1.1., 13.2.1, 13.3.1. Jedini tip operacije koji se nije provodio je bio 4.4.1.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom prioritetu, u PRR RH definirano je šest pokazatelja cilja (3 za poljoprivredu – T9, T10, T12 te 3 za šumarstvo – T8, T11, T13):

- postotak poljoprivrednog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju kojima se podupire bioraznolikost i/ili očuvanje krajobraza (žarišno područje 4A), sa ciljanom vrijednosti od 7,68%,

postotak poljoprivrednog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju radi boljeg gospodarenja vodama (žarišno područje 4B), sa ciljanom vrijednosti od 5,18%,

- postotak poljoprivrednog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju radi boljeg gospodarenja tlom i/ili sprečavanja erozije tla (žarišno područje 4C), sa ciljanom vrijednosti od 5,18%,

- postotak šuma/drugih šumskih područja za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju kojima se podupire bioraznolikost (žarišno područje 4A), sa ciljanom vrijednosti od 0,25%,

- postotak šumskog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju radi boljeg gospodarenja vodama (žarišno područje 4B), sa ciljanom vrijednosti od 0,25%,

- postotak šumskog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju radi boljeg gospodarenja tlom i/ili sprečavanja erozije tla (žarišno područje 4C), sa ciljanom vrijednosti od 0,25%.

Za izračun ovih pokazatelja koristi se broj ugovorenih hektara s obzirom na doprinos tipova operacija žarišnim područjima 4A, 4B, 4C, a u skladu s PRR RH, tablicom 11.4.

U 2018. godini 42.242 ha, bila je ukupna površina za koju je dodijeljena potpora za tip operacije 11.1.1. dok je za tip operacije 11.2.1. ta površina bila nešto manja, točnije 38.414 ha. Za sve tipove operacija iz mjere 10, 4.580 ha je ukupna površina za koju je dodijeljena potpora. Tako da je prvenstveno zahvaljujući M11, ostvareno:

- 84% postavljenog cilja T9, u vrijednosti od 6,45% poljoprivrednog zemljišta, za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju kojima se podupiru bioraznolikost i/ili očuvanje krajobraza;

- preko 100% postavljenog cilja T10, u vrijednosti od 6,16% poljoprivrednog zemljišta, za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju s ciljem boljeg gospodarenja vodama;

- preko 100% postavljenog cilja T12, u vrijednosti od 6,16% poljoprivrednog zemljišta, za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju s ciljem boljeg gospodarenja tlom i/ili sprečavanja erozije.

Za izračun pokazatelja T8, T11, T13 (pokazatelji vezani uz šumarstvo) koristi se fizička površina (hektari) iz tipa operacije 8.5.1. Do kraja 2018. godine isplaćeno je 17 projekta koja su započeta u okviru tipa operacije „Konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura“. Ukupna površina obuhvaćena konverzijom je 168,21 ha, što je 3,93% postavljenog cilja.

Vrijednost pokazatelja T10 i T12 koji su ostvarili preko 100% postavljenog cilja okvirno je procijenjena temeljem površina koje su predviđene za M10 i M11. Prilikom izrade procjene ukupnog broja hektara kod M10 nisu postojali prijašnji pokazatelji jer se ova mjera nije provodila u Republici Hrvatskoj prije provedbe PRR. Prilikom izrade procjene ukupnog broja hektara kod M11 korišteni su podaci o povećanju površina pod ekološkim uzgojem tijekom ranijeg perioda (od 2006. do 2013. godine) te je procijenjeno povećanje od 20.000 ha za sljedeći period. Naglo povećanje površina na preko 70.000 ha tijekom 2015. i 2016. godini, nije se mogao predvidjeti. U 2018. godini (kao i u 2016. i 2017. godini) pokazatelji cilja T10 i T12 su ostvareni i prekoračeni upravo zahvaljujući porastu ukupnih površina pod ekološkim uzgojem.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva za P4, ugovoreno je 36%. Tome je najviše doprinijela provedba M11, za koju je isplaćeno 61% alociranih sredstava za ovu mjeru, zatim M13 sa iskorištenih 45%. Dok su M11 i M13 sa svim TOP-ovima programirane pod P4, M10 je programirana većim dijelom (sve osim TOP-ova: 10.1.2., 10.1.7. i 10.1.14). S obzirom na ukupna alocirana sredstva za M10 ugovoreno je 11%.

ŽARIŠNO PODRUČJE 5C „Olakšavanje opskrbe i korištenja obnovljivih izvora energije, nusproizvoda, otpada i ostataka te drugih neprehrambenih sirovina u svrhu biogospodarstva“

TOP koji je programiran pod ŽP 5C, a provodio se do kraja 2018. godine je 4.1.3.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T16):

- *ukupno ulaganje u proizvodnju obnovljive energije, sa ciljanom vrijednosti od 161.237.647,06 EUR.*

Za izračun pokazatelja koristi se ukupno ulaganje za potpuno isplaćene operacije iz TOP-a 4.1.3. Do kraja 2018. godine potporu je dobilo šest korisnika s ukupnim iznosom prihvatljivog ulaganja od 189.746 EUR što je 0,12% od postavljenog cilja.

ŽARIŠNO PODRUČJE 5D „Smanjenje emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje poljoprivredna djelatnost“

TOP-ovi koji su programirani pod ŽP 5D, a provodili su se do kraja 2018. godine jesu: 4.1.2. i 10.1.2.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definirana su dva pokazatelja cilja (T17, T18):

- *postotak uvjetnih grla na koji se odnose ulaganja u stočarstvo, s ciljem smanjenja emisija stakleničkih plinova i/ili amonijaka, sa ciljanom vrijednosti od 3,71%,*

- *postotak poljoprivrednog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju s ciljem smanjenja emisije stakleničkih plinova i/ili amonijaka, sa ciljanom vrijednosti od 0,91%.*

Za izračun pokazatelja T17 koristi se ukupan broj uvjetnih grla obuhvaćen ulaganjem kroz TOP 4.1.2., dok se za izračun pokazatelja T18 koristi površina na kojoj se provode TOP-ovi iz M10, a koji doprinose ŽP 5D u skladu sa PRR RH, tablicom 11.4.

Putem TOP-a 4.1.2., 52.006 uvjetnih grla je obuhvaćeno ulaganjem za isplaćene i započete projekte odnosno 5,10% od ukupnog broja uvjetnih grla, što znači da je postignuto preko 100% postavljenog cilja.

Programirani TOP 10.1.2. doprinio je cilju T18, kao i TOP-ovi 10.1.7 i 10.1.8., koji sekundarno doprinose ŽP 5D. Ukupno su se ova tri TOP-a provodila na 693 ha odnosno 5,5% postavljenog cilja T9, u vrijednosti od 0,05% poljoprivrednog zemljišta.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva u PRR RH za ŽP 5D ugovoreno je 94% i to prvenstveno putem mjere 4. U odnosu na ukupna alocirana sredstva za ovo žarišno područje, isplaćeno je 37%.

ŽARIŠNO PODRUČJE 5E „Poticanje pohrane i sekvenciranja ugljika u poljoprivredi i šumarstvu“

Pod ŽP 5E programiran je samo TOP 10.1.7., a započeo je s provedbom u 2015. godini.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T19):

- *postotak poljoprivrednog i šumskog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju, koji doprinose pohrani ili sekvenciranju ugljika, sa ciljanom vrijednosti od 0,92%.*

Za izračun pokazatelja T19 koristi se površina na kojoj se provode TOP-ovi iz M10, a koji direktno (TOP 10.1.7.) ili indirektno doprinose (TOP 10.1.2., 10.1.3., 10.1.4., 10.1.5., 10.1.8.) ŽP 5E, u skladu sa PRR RH, tablicom 11.4.

TOP-ovi 10.1.2., 10.1.3., 10.1.4., 10.1.5., 10.1.7. i 10.1.8. provodili su se na 4.558 ha, odnosno na 0,12% ukupne poljoprivredne i šumske površine, a što je 13,01% od postavljenog cilja.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva u PRR RH za ŽP, apsorpcija je neznatna

ŽARIŠNO PODRUČJE 6A „Olakšavanje diversifikacije, stvaranja i razvoja malih poduzeća, kao i otvaranje radnih mjesta“

Od TOP-ova programiranih pod ŽP 6A, do kraja 2018. godine se provodio samo TOP 8.6.3.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T20):

- *radna mjesta stvorena u projektima za koje je dodijeljena potpora, sa ciljanom vrijednosti od 2.014.*

Za izračun pokazatelja (T20) koristi se broj radnih mjesta stvoren putem provedbe operacija u sklopu M6 i M8, koje doprinose ovom ŽP.

Budući da u 2018. za natječaje po TOP-ovima 6.2.1. i 6.4.1. (8.6.3. se počeo provoditi putem financijskih instrumenata, ali nije bilo isplata) nije bilo isplata, nije ostvarena nikakva vrijednost cilja.

ŽARIŠNO PODRUČJE 6B „Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima“

TOP-ovi koji su programirani pod ŽP ŽB, a započeli su s provedbom do kraja 2018. godine jesu: 7.1.1., 7.2.1., 7.2.2., 7.4.1., 19.1.1. i 19.2.1.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definirana su tri pokazatelja cilja (T21, T22, T23):

- postotak ruralnog stanovništva obuhvaćenog strategijama lokalnog razvoja, sa ciljanom vrijednosti od 39,63%,
- postotak ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanih usluga/infrastrukture, sa ciljanom vrijednosti od 29,78%,
- radna mjesta stvorena u projektima za koje je dodijeljena potpora (LEADER), sa ciljanom vrijednosti od 180.

Za izračun pokazatelja T21 koristi se ukupan broj stanovnika u području odabranih LAG-ova, dok se za izračun pokazatelja T22 koristi ukupan broj stanovnika koji ima koristi od poboljšanih usluga zahvaljujući provedbi M7. Kroz mjeru 19 ukupno su odabrane/selektirane 54 lokalne akcijske grupe (LAG-ovi), čije područje obuhvaća 2.371.614 stanovnika, odnosno 65,8% ruralnog stanovništva RH, što je preko 100% od ciljane vrijednosti. Vrijednost pokazatelja T21 okvirno je procijenjena temeljem planiranog broja odabranih LAG-ova za razdoblje 2014.-2020. (planirano je povećanje u odnosu na broj odabranih LAG-ova unutar IPARD-a) i prosječnog broja stanovnika LAG-a iz IPARD razdoblja (33.000 stanovnika). Povećanju broja stanovnika koje pokrivaju LAG-ovi pridonijelo je i povećanje broja jedinica lokalne samouprave koje LAG-ovi obuhvaćaju u programskom razdoblju 2014.-2020. Slijedom svega navedenoga već u 2016. godini pokazatelj T21 je ostvaren te je dostigao svoju maksimalnu vrijednost u programskom razdoblju 2014.-2020.

Zahvaljujući izradi odnosno ažuriranju planova razvoja jedinica lokalne samouprave, ulaganjima u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu, ulaganjima u izradu, poboljšanje ili proširenje svih vrsta male infrastrukture, uključujući ulaganja u obnovljive izvore energije i uštedu energije, odnosno kroz veliki opseg mogućnosti ulaganja i jako veliki interes korisnika u okviru M7, oko 1.300.000 stanovnika potencijalno može imati koristi od poboljšanih usluga/infrastrukture, a što je preko 100 % ciljane vrijednosti (T22).

Budući su se projekti iz lokalnih razvojnih strategija počeli provoditi tek u 2018. godini, do kraja 2018. godine je vrijednost ostvarenja pokazatelja za T23=9 radnih mjesta, a što je 5% od ciljane vrijednosti.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva u PRR RH za ŽP 6B odobreno je preko 100%, a ukupno je isplaćeno na kraju godine 17%.

Najvažnije informacije o postizanju ključnih etapa određenih u okviru uspješnosti

Na kraju 2018. godine Europska komisija u suradnji sa državama članicama vrši pregled uspješnosti, odnosno ispituje se ostvarenje vrijednosti određenih pokazatelja koji su planirani na kraju 2018. na razini prioriteta (ključna etapa).

Prioritet 2 uključuje tri pokazatelja i sva tri su ostvarila i premašila svoju ključnu etapu (preko 100%).

Prioritet 3 uključuje pet pokazatelja i četiri su ostvarila više od 85% ključne etape a peti je ostvario više od 75% ključne etape.

Prioritet 4 uključuje tri pokazatelja i sva tri su ostvarila i premašila svoju ključnu etapu (preko 100%).

Prioritet 5 uključuje tri pokazatelja i oni nisu ostvarili ključnu etapu.

Prioritet 6 uključuje tri pokazatelja i sva tri su ostvarila i premašila svoju ključnu etapu (preko 100%).

Zaključno, od ukupno 17 pokazatelja, 14 ih je ostvarilo vrijednost ključne etape te se preraspodjela sredstava za pričuvu očekuje samo u okviru Prioriteta 5 dok se u ostalim prioritetima očekuje oslobađanje rezerve za korištenje u okviru prioriteta.

AKTIVNOSTI VREDNOVANJA u 2018.

Tijekom 2018. godine nastavljene su aktivnosti prikupljanja podataka za potrebe izračuna Indeksi populacije čestih vrsta ptica na poljoprivrednim staništima za 2017. i 2018. godinu te je nastavljen rad Evaluacijske radne skupine. Osim navedenog, završila je s provedbom usluga vrednovanja mjera PRR RH za potrebe Godišnjeg izvješća o provedbi u 2017. godini kao i ex-ante procjena za uvođenje financijskih instrumenata. Započet je postupak nabave za uslugu Vrednovanje Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020., vrednovanje sustava te pripreme analiza za izvještavanje prema Europskoj komisiji u 2019. godini – ugovor s provedbom započeo početkom 2019. Obavljen je pregled i analiza zajedničkih pokazatelja učinka i revidiranje poglavlja 4.1.6. „Zajednički kontekst pokazatelji“ iz PRR RH.

AKTIVNOSTI ZA UČINKOVITU PROVEDBU PRR RH u 2018.

Pete izmjene Programa - upućene Komisiji 28. prosinca 2018. godine odnosile su se na izmjene u 9 mjera kako slijedi:

- M1 i M2 – tehničke izmjene (prilagodba novom ustroju MP);
- M3 – tehničke izmjene (dodatno usklađivanje s EU zakonodavstvom);
- M6 – tehničke izmjene (dodatno pojašnjenje obveza);
- M4, M7, M10, M16 – olakšana provedba: uvođenje mogućnosti sufinanciranja ulaganja svih vrsta OIE, mogućnost provedbe ulaganja na širem području, izmjene u načelima utvrđivanja kriterija odabira, jasnije definiranje pojma potpore, nove kalkulacije i izmjene obveza u M10;
- M14 – obuhvat novih korisnika (uvođenje sektora kozarstvo i ovčarstvo).

Navedenim izmjenama se osigurala kvalitetnija i učinkovitija provedba Programa. Odobrena inačica programa dostupna je na mrežnoj stranici www.ruralnirazvoj.hr.

Izmjenama koje je donijela Omnibus Uredba (Uredba (EU) 2017/2393 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2017.), a koje su stupile na snagu 1. siječnja 2018. godine, unesene se promjene u pojedinim mjerama a koje su osigurale pojednostavljena i poboljšanja same provedbe. Za niz mjera došlo je do izmjene pravnog okvira za provedbu (pravilnika), a u cilju pojednostavljenja, gdje je izmijenjeno da se natječaj više ne objavljuje u Narodnim novinama i prilozi više nisu sastavni dio Pravilnika već su dio natječaja.

U 2018. pokrenuti su financijski instrumenti – u ožujku je završena ex ante procjena kojoj je cilj bio ispitati potencijalnu primjenu FI u poljoprivredi. Odabrana su nacionalna tijela za provedbu FI PRR te su 4. travnja 2018. donesene Odluka o povjeravanju zadataka provedbe FI PRR Hrvatskoj agenciji za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (dalje: HAMAG-BICRO) za FI Mikro zajmovi za ruralni razvoj, Mali zajmovi za ruralni razvoj i Pojedinačna jamstava za ruralni razvoj te Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (dalje: HBOR) za FI Investicijski krediti za ruralni razvoj usvojenih 04. travnja 2018. godine. Temeljem istih su 18. travnja 2018. godine potpisani Sporazumi o financiranju čime je započela operativna provedba FI PRR. Sporazumom su svakom korisniku (HAMAG-BICRO-u i HBOR-u) za provedbu FI PRR dodijeljeni iznosi od po 35.294.117,64 EUR. U okviru provedbe FI PRR u 2018. godini HAMAG-BICRO je započeo 1. rujna 2018. godine sa zaprimanjem i obradom zahtjeva za zajmove od strane krajnjih primatelja

za FI Mikro i Mali zajmovi za ruralni razvoj. Do kraja 2018. godine isplaćeno je 18 Malih i 1 Mikro zajam za ruralni razvoj u ukupnom iznosu od 6.365.399 HRK.

Podnošenje zahtjeva za FI „Pojedinačna jamstva za ruralni razvoj“ i „Investicijskih kredita za ruralni razvoj“ započeo će u 2019. godini.

AKTIVNOSTI MREŽE ZA RURALNI RAZVOJ u 2018.

Mrežna stranica Mreže za ruralni razvoj je nadograđena i poboljšana u vezi vizualnog identiteta te sadržaja i kvalitete pruženih informacija. Izrađen je novi Pravilnik o Mreži za ruralni razvoj te je održan sastanak članova Mreže i izabran novi Upravljački odbor Mreže. Tijekom 2018. godine je izmijenjen/dopunjen Akcijski plan Mreže za ruralni razvoj 2014. - 2020. te je objavljen Poziv za podnošenje prijedloga aktivnosti u provedbi Akcijskog plana Mreže za ruralni razvoj 2014. - 2020., godišnjeg provedbenog akcijskog plana Mreže za 2018. godinu koje će se sufinancirati sredstvima Mjere 20 „Tehnička pomoć“ iz PRR RH (sve prijave su obrađene, a dio prijava je i isplaćen u 2018. godini).

Tajništvo Mreže je sudjelovalo u organizaciji odnosno organiziralo je događaje u vezi informiranja šire javnosti i potencijalnih korisnika o Programu i mogućnostima sufinanciranja projekata. Isto tako je Tajništvo Mreže sudjelovalo na događajima u organizaciji Europske mreže za ruralni razvoj (ENRD) u vezi rada nacionalnih ruralnih mreža i provedbe CLLD (LEADER) pristupa

AKTIVNOSTI PROMOCIJE u 2018.

Aktivnosti promidžbe intenzivnije su se odvijale uoči raspisivanja pojedinih natječaja. Organizirana su ukupno 103 događanja, a tijekom godine na radionicama je sudjelovalo 7.619 osoba.

U 2018. godini informiranje šire javnosti bilo je zastupljeno i kroz 96 priopćenja za medije. Provedeni su razni projekti kao što je bilo „Naše domaće, sada i ubuduće“, gdje je kroz interaktivne radionice na području 21 hrvatske županije predstavljali status provedbe Programa, postignute rezultate, odnosno trenutne mogućnosti financiranja. Dodanu vrijednost projektu dali su proizvođači poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koji su uz radionice predstavljali vlastite proizvode, ali platforma manifestacije poslužila je za dodatno umrežavanje dionika, plasiranje proizvoda na tržištu, kao i poboljšanje vidljivosti samih proizvođača. Ministarstvo je sudjelovalo u organizaciji Slavonike – 3. Nacionalne poljoprivredne konferencije, kao i konferencije Digitalna poljoprivreda, gdje su se predstavljale mogućnosti mjera PRR RH, odnosno tehnoloških inovacija i digitalizacije u području poljoprivredne proizvodnje, kako bi se tehnološke inovacije približile krajnjim korisnicima.

Mrežna stranica www.ruralnirazvoj.hr bilježi iznimnu posjećenost s 1.247.512 posjeta do kraja 2018. godine. Analiza sadržaja ukazuje na 156.874 novih korisnika te 526.299 sesiju. Najveću posjećenost bilježe podstranice „natječaji“, „mjere“ te „pitanja i odgovori“. U 2018. godini započela objava uspješnih priča korisnika PRR RH na portalu Agroklub te se tako prenose njihova iskustva u provedbi projekata.

U 2018. godini PRR RH je i dalje prisutan na društvenim mrežama: 7.666 osoba je kliknulo „sviđa mi se“ sadržaj Facebook stranice, dok stranica bilježi 7.828 pratitelja. Osim Facebooka, aktivni su profili i na Twiteru, Instagramu, Google+, LinkedInu.

Otisnuto je 5.000 primjeraka IAKS brošure, tiskani su promotivni materijali za korisnike, letci za TOP 8.5.1. i 8.6.2., Financijske instrumente. Oglašavanje je tijekom 2018. obavljeno u elektroničkim medijima i kroz video oglašavanje na web portalima, oglašavanje na vanjskim i unutrašnjim površinama, televizijsko i radijsko oglašavanje.

Pozivni centar namijenjen informiranju potencijalnih korisnika o mogućnostima financiranja PRR RH djeluje kontinuirano kroz godinu (okvirno u prosjeku dvadesetak poziva dnevno).